

Jaarverslag Stichting Amazon Fund
2018

Inhoud

	Pagina
1. Voorwoord	3
2. Visie, missie en doelstelling	4
3. De organisatie	4
4. Communicatie	5
5. Fondsenwerving	5
6. Ontwikkeling lesmateriaal	6
7. Activiteiten	7
7. Financieel verslag	10
8. Contactgegevens	11

1. Voorwoord

In 2018 was onze basis de bestaande vraag uit het Peruaanse en Boliviaanse Amazonegebied naar 'Praktisch Natuuronderwijs in het Amazone gebied'

Er is hard gewerkt aan een handleiding voor schooltuinen en lesmateriaal voor veldwerk, beide specifiek gericht op het Amazonegebied.

In Puerto Maldonado, Peru, hebben scholen enthousiast deelgenomen aan het schooltuinprogramma voor het basisonderwijs. In Rurrenabaque, Bolivia werden veldwerklessen gegeven aan leerlingen van het middelbaar onderwijs.

De projecten bevorderen bewustwording en kennis van de noodzaak ecosystemen en de functies van het Amazonegebied te behouden.

Mede dankzij financiële ondersteuning van het Rabofoundation Medewerkers Fonds, het WNF-INNO fonds, Stichting BEE en particulieren worden deze projecten mogelijk gemaakt.

Fred Opdam,
Voorzitter

2. Visie en Missie

De visie van Amazon Fund is dat in het Amazonegebied de ecosystemen met hun natuurwaarden en functies behouden dienen te blijven voor toekomstige generaties.

De missie van Amazon Fund is een bijdrage te leveren aan het behoud van de regenwouden, wetlands, savannes en de biodiversiteit van het Amazonegebied. Daarnaast zet Amazon Fund zich in voor betere levensomstandigheden van de lokale bevolking.

3. De organisatie

Amazon Fund is een stichting met uitsluitend vrijwilligers. De stichting wordt aangestuurd door een klein betrokken bestuur geholpen door adviseurs bekend met het Amazonegebied en de lokale problematiek. Zo wordt op slagvaardige wijze zorg gedragen voor de bestuurlijke taken en de coördinatie van operationele taken van de stichting.

Bestuur

- Fred Opdam: secretaris/voorzitter
- Piet van Ipenburg: penningmeester
- Hans Smit: lid

Permanente adviseurs

- Bert van Barneveld (projectontwikkeling en organisatie)
- Bas Smeets (sociale media en fondsenwerving)

Comité van aanbeveling

- René Boot
- Elisabeth Rijpkema

Bestuur en permanente adviseurs kwamen in 2018 vier maal bijeen.

Bij de ontwikkeling van lesmaterialen t.b.v. het schooltuinenprogramma had Amazon Fund ondersteuning van Arnold Brouwer, Rosalía Torrico, Erika Perez S. (Fundación Alerta Verde - Bolivia), Ed Verheij en Henk Waaijbergen (Agromisa - Wageningen) en Alwin Verhoek.

Bij de ontwikkeling van lesmaterialen t.b.v. het veldwerkprogramma had Amazon Fund ondersteuning van Laurel Hanna (Picaflor Centre - Peru).

Daarnaast heeft Amazon Fund, indien nodig, de adviserende steun van tropisch ecooloog Annelies Andringa, entomoloog John Smith, uitvoerend directeur Ecam Brazilië Vasco van Roosmalen en voormalig voorzitter stichting AAP Jan Kaiser.

4. Communicatie

Onze belangrijkste middelen voor communicatie zijn de website www.amazonfund.eu, Facebook en nieuwsbrieven. De website is vernieuwd en in een content management systeem gebouwd. In 2018 werden 3 nieuwsbrieven opgesteld en verspreid onder 500 geïnteresseerden.

5. Fondsenwerving

Na goedkeuring van twee fondsaanvragen ontving Amazon Fund in 2018 financiële ondersteuning van het Rabofoundation Medewerkersfonds en het WNF INNO Fonds.

Verder kon Amazon Fund weer rekenen op financiële ondersteuning van Arnold Pilon, die via lezingen geld inzamelt voor ons natuur- en milieu-educatieproject. Lijstenmakerij Frame by Frame zamelt geld in via de verkoop van lijsten. De financiële bijdrage van particuliere donateurs verdubbelde ten opzichte van 2017.

6. Ontwikkeling lesmateriaal

Schooltuinen voor het basisonderwijs

In 2018 is hard gewerkt aan het maken van een handleiding voor schooltuinen in het Amazone tropisch regenwoud gebied. Het doel is een praktische tekst voor scholen in de regio om duurzame schooltuinen te starten en te onderhouden met in de regio voorkomende gewassen. De handleiding is gebaseerd op ervaringen van partnerorganisatie Alerta Verde in Bolivia, aangevuld met specifieke Amazonekennis van een werkgroep van specialisten in de regio en in Nederland.

Eind december kwam de tekst van de handleiding (in het Spaans) gereed, een document van 60 bladzijden. Ook staat de website leccionesamazonicas.org, bestemd voor publicatie van de lesmaterialen, in de steigers.

Eind april 2019 start het nieuwe schooltuinseizoen in de Amazoneregio van Bolivia en Peru. Alerta Verde zal in Bolivia de handleiding introduceren bij de deelnemende scholen. In Peru zal Picaflor de handleiding op scholen in de regio Puerto Maldonado introduceren. Voordat de handleiding gedrukt wordt zal deze in 2019 getest worden.

Praktisch veldwerk voor het voortgezet onderwijs

In samenwerking van Peruaanse en Nederlandse onderwijskundigen en biologen is een ecologische/biologische basistekst van tropisch regenwoud tot stand gekomen. Bij alle onderdelen wordt verwezen naar voor leerlingen zelf waarneembare verschijnselen, van abiotische (temperatuur, water, licht) tot biotische (eten en gegeten worden, symbiose, voortplanting). Zo sluit het hierop gebaseerde veldwerk niet alleen aan op al verworven theoretische schoolkennis, maar draagt het bij aan een beter begrip van biologie en de rol en verantwoordelijkheid van de mens in gebruik en beheer van de natuur, zowel traditioneel (verklaring van allerlei inheemse gebruiken) als modern (bedreigingen voor de natuur door modern landgebruik).

De volgende stap, in 2019, zal zijn om op basis van dit basismateriaal een lessenserie te ontwikkelen, met praktische buitenopdrachten voor de leerlingen. De opzet, zoals ons die nu voor ogen staat, is om de leerlingen in vier stappen mee te nemen: een les op school - een praktische les buiten in de eigen schoolomgeving - een les vlakbij de stad in een park of secundair bos - een excursie van een dag naar primair, onaangetaast regenwoud. Inmiddels zijn de nodige contacten gelegd. In 2019 zal het materiaal in Bolivia en Peru getest worden.

Al schrijvend en overlegend ontstond bij onze Peruaanse partners de overtuiging dat als dit lesmateriaal in de praktijk goed werkt, het ook de basis kan vormen voor vervolgoopleidingen: scholing en bijscholing van docenten, natuurgidsen, parkwachters. Dat is mooi, want dat is voor Amazon Fund een doel op de langere termijn.

7. Activiteiten

Schooltuinen Bolivia

Na de proefjaren 2013 - 2014 zijn alle deelnemende scholen zelfstandig en zonder verdere ondersteuning verdergegaan met het schooltuinenprogramma. Maar in 2015 - 2016 was er in het departement Beni, waar Rurrenabaque ligt, een politieke ommekeer. Om politieke redenen werden docenten ontslagen of overgeplaatst naar elders. De prioriteiten van het lesprogramma werden verschoven en de meeste scholen stopten met de schooltuinen. De situatie is nu weer genormaliseerd en tijdens een rondgang in oktober 2018 hebben alle scholen in de gemeente Rurrenabaque die deelnamen aan de proefjaren 2013 - 2014, aangegeven deel te willen nemen aan ons vervolgproject.

Praktisch veldwerk Bolivia

In oktober 2018 zijn nabij Rurrenabaque de eerste theoretische en praktische veldwerklessen gegeven door een lokale deskundige; Carlos Espinosa. Hij heeft tijdens de proefjaren ook zorg gedragen voor de lessen. Hij heeft brede ervaring met het geven van onderwijs en het adviseren op het gebied van bossystemen, agroforestry en plattelandsontwikkeling.

De theoretische introductielessen in de schoolklas, voor leerlingen tot het vijfde jaar van de middelbare school (pre bachelor), omvatten de onderwerpen bossystemen, watercyclus, agroforestry en de basis van ecotoerisme. Aan deze lessen namen ongeveer 100 leerlingen deel. De leerlingen werden actief betrokken bij de lessen middels vragen en de interesse was groot. Het lesmateriaal was door de heer Espinosa samengesteld op basis van internetbronnen en eigen expertise.

De praktische veldwerklessen, op Jaguareté nabij Rurrenabaque, voor leerlingen tot het vijfde jaar van de middelbare school, omvatte de onderwerpen agroforestry en tropische bossystemen. Aan deze eerste 5 lessen, die ieder 8 uur duurden, namen 55 studenten deel.

Jaguareté is een gebied dat deels bestaat uit inheems regenwoud en deels begroeid is met inheemse fruitbomen en medicinale gewassen. Tijdens de lessen werden leerlingen uitgebreid geïnformeerd over de samenhang en samenwerking in de vegetatie. En hoe je op verantwoorde wijze, met oog voor natuurbehoud en het voortbestaan van het Amazonewoud, fruitbomen en medicinale gewassen in het bos kunt kweken. Leerlingen werden actief betrokken bij het snoeien, stekken en planten.

Een opmerkelijke conclusie van deze lessen: Hoewel deze leerlingen midden in een van de meest soortenrijke regio's ter wereld leven, met de Nationale Parken Madidi en Pilón Lajas op een steenworp afstand, waren sommige leerlingen nog nooit in het nabije bos geweest. Zij ervoeren de lessen als een eye-opener. Daarnaast werden ze steeds enthousiaster bij het deelnemen aan de praktische activiteiten.

Schooltuinen Peru

In Peru werkt Amazon Fund samen met het Picaflor Research Centre in Puerto Maldonado, in de zuidoostelijke Amazone provincie Madre de Dios. Het schooltuinproject is bedoeld om basisschoolleerlingen praktische ervaring met natuur op te laten doen.

Puerto Maldonado is jarenlang een pioniersstadje geweest, met paranoothandel, (illegale) kap van tropisch hardhout en praktisch ongecontroleerde goudwinning. Vanaf de jaren zeventig is het toerisme gestaag gegroeid en is met tientallen lodges en reisorganisaties inmiddels een belangrijke bron van inkomsten, mede doordat grote, nabije oerwoudgebieden tot nationaal park zijn verklaard. De stad is daarmee steeds belangrijker geworden. Veel kleine landeigenaren werken nog op hun eigen grond, maar hun gezin woont in de stad. Zo groeien er inmiddels kinderen in Puerto Maldonado op die zelden of nooit in aanraking komen met de natuur. Ons schooltuinproject voor basisscholen is bedoeld om daarin te voorzien.

Na de moeizame start in 2017, door een maandenlange onderwijsstaking, is in 2018 hard gewerkt aan en in de schooltuin van Isuyama, een dorpsgemeenschap vlakbij Puerto Maldonado. Dat ging met vallen en opstaan. Vooraf was natuurlijk het belang duidelijk van water geven in perioden van kieming en droogte, schaduw tegen de brandende zon, maatregelen tegen heftige regenbuien en bescherming tegen rondscharrelende huisdieren als kippen en geiten. Maar hoe dat precies te doen is in de praktijk niet altijd even makkelijk. Het was bijvoorbeeld niet genoeg om de schooltuin te omheinen. De toegang moest bovendien zo geconstrueerd worden dat die uit zichzelf sloot. Zo wordt voorkomen dat één keer niet opletten tot een geplunderde tuin leidt. Ook het beschermen van jonge planten tegen de brandende zon kon niet wachten tot omringende palmbomen groot genoeg zijn om daarvoor te zorgen. Kleine, door de leerlingen zelf gemaakte afdakjes met gras bleken (vaak) voldoende. De gemeenschap steunt het project van harte, wat goede hoop geeft voor de komende jaren. Aan het einde van het groeiseizoen, eind 2018, was een groep Nederlandse toeristen op bezoek. Die waren onder de indruk van wat er gepresteerd was.

Middenin Puerto Maldonado is in 2018 ook het Colegio Trilce gestart met een schooltuin. De omstandigheden zijn er zeer verschillend met die in Isuyama. De school heeft een flink, ommuurd terrein. Een rommelhoek naast het schoolvoetbalveldje werd opgeruimd en ingericht als schooltuin. Het beschilderen van alle mogelijke potten en bakken om zaden in te laten kiemen werd een creatieve activiteit voor de jongste leerlingen. Kippen en geiten vormen hier geen probleem. De grootste uitdaging werd het om de tuin aan alle kanten af te schermen tegen afzwaaiende ballen van het veelgebruikte voetbalveldje. Allerlei verschillende gewassen leverden in de loop van het seizoen eetbare bladeren en vruchten op. Hoewel de productie in totaal gering was, was het enthousiasme van de leerlingen en de docenten groot.

Aan het programma namen 124 leerlingen deel, 10 ouders werkten actief mee, de coördinatie is in handen van Laurel Hanna van het Picaflor Research Centre. Meerdere scholen uit de omgeving hebben aangegeven in de toekomst deel te willen nemen aan het project.

Praktisch Veldwerk Peru

In Peru hebben in 2018 nog geen veldwerkactiviteiten plaatsgevonden. Wel is er een inventarisatie van het curriculum biologie van de middelbare school gemaakt en is er overleg met schoolleiding en docent biologie van Colegio Trilce. Op pagina 2 wordt beschreven wat de intenties zijn.

8. Financieel jaarverslag 2018

Balans per 31 december 2018					
	31-12-2018	31-12-2017		31-12-2018	31-12-2017
Actief	€	€	Passief	€	€
Vlottende activa			Stichtingsvermogen	14.091	2.771
Liquide middelen	16.598	2.771	Crediteuren	2.506	
	<u>16.598</u>	<u>2.771</u>		<u>16.598</u>	<u>2.771</u>
Staat van baten en lasten over 2018		€			
Baten					
Donaties	17.180				
Som der baten		17.180			
Lasten					
Kosten	1.531				
Projecten	4.328				
Som der lasten		5.859			
Saldo van baten en lasten		<u>11.321</u>			
Stichtingsvermogen 1 januari 2017			€ 2.771		
Inkomsten			€		
Donaties particulieren				1.630	
Donaties sponsors (BEE, Rabo, WNF)				15.550	
Totaal				17.180	
Uitgaven			€		
Kantoor en organisatiekosten (bank- en reiskosten, bestuursaanpakelijkheidsverzekering)				951	
Educatieproject Bolivia/Peru (Handleiding schooltuinen)				4.328	
Website AF, Website Lecciones Amazonicas, Nieuwsbrief				580	
Totaal				5.859	
Stichtingsvermogen 31 december 2018			€ 14.091		

Stichting Amazon Fund

Visserweert 54
6116 AM Roosteren
Nederland

T 046 4263640
E info@amazonfund.eu
I www.amazonfund.eu

Rekeningnummer: 197654908
IBAN Number: NL05 TRIO 0197 6549 08
BIC Code: TRIONL2U

KvK 14103019
BTW Nummer 8195.36.775.B.01

Stichting Amazon Fund heeft de ANBI status.

